

٢٠٢١/٣/١٦

له پێككهوتى 2021/12/13، رېځخراوى (هيومان رايټس ووتج) بهياننامهيهكى له ژيړ ناوى "عيراق: ههنگاوېك بهرهو دادپهروهري بۆ گومانليكراوانى نهوجهوانانى داعش" بـلاوكړدهوه. بهياننامهكه ستايشى ههولهكان دهكات له دابينكردنى دادپهروهري بۆ مندالانى سهر به داعش له ههرپم و عيراق. له هه مان كاتدا، له پال تۆمهتهكان بۆ لايه نهكانى تر، بهياننامهكه پي له سهر ئهوه دادهگرپت كه گوايه نهوجهوانانى داعش له ههرپم پووبهپووى ئهشكهنبه دهبنهوه له يه كه چاكسازيهكان، ههروهها مهترسى دووباره دادگاييكردهوهيان لهسهره لهلايهن دادگا فيدراييهكانهوه دواى تهواوكردنى خزمهتى بهنديخانهيان.

له‌م باره‌یه‌وه، د. دیندار زیب‌اری، ږیک‌خه‌ری راسپارده نیوده‌وله‌تیه‌کان له حکومه‌تی هه‌ریم، گو‌تی:

"بارودۆخی یه که چاکسازیه کان له ههریمی کوردستان له لایهن پێکخراوه نێوده وڵتهیه کانه وه چاودیژی ده کړی، له وانهش (کۆمیتهی خاچی سووری نێوده وڵتهی) و (نێردهی تایبهتی نه ته وه یه کگرتووه کان له عێراق- یونامی)، که ئه میان سه ره به (نووسینگهی بالای مافه کانی مرۆف له نه ته وه یه کگرتووه کان) ه."

د. دیندار زبیری پوونیکړده وه که "پښخراوی ناوبراو زانیاری وردی له مباریه یوه نه داوه، وهک ناو و ناو نیشان و زیانی قوربانیه کان". هه روه ها، گوئی "داموده زگا په یوه نډیداره کانی حکومتی هه ریم ناماده ن لیکو لینه وه له هه پښیلکاریه ک یان نه شکه نجه دانپکی جه سته یی و د هروونی بکه ن نه گهر زانیاری پیو یست له به رده ست بیت. "

بۇ دەستىنىش ئىش ئۆزىنى قوربانىيە كان، بە پېز زىيەرى روونى كىردەۋە كە "ياسا و رېساي تاييەت ھەيە لەم روو ھە و ھە دامودە زگا پەيوەندىدارە كان پېيائە ھە پابە نەند. قوربانىيە كان دەتوانن سكالانامەيە ك پېشكەش بە دادو ھە رى لىكۆلەيە ھە بكەن، ئەمىش وتە يان لى ھەردە گرېت و رەۋانەي نەخۇشخانە يان دەكات بۇ پىشكىنىيە يىزىشكى. دواتر تۆمەتە كە دەسە لەمبىندىرېت. "

له درېڅه قسه كانيډا سهارهت بهم پرسه ژبېاري گووتی "به پېی مادهی (333) له یاسای سزادانی عیراقی ژماره (۱۱۱)ی سالی ۱۹۶۹ی هه موارکراو، هر تۆمه تباریک له کاتی لیکۆلینه وه ئه شکه نجه درابیت له رووی یاساییه وه پالېشت به مادهی (19/ سېیه م)ی ده ستووری عیراقی فیدرال مافی هه یه سکا لا دژی ئه و که سه تۆمار بکات که ئه شکه نجه ی داوه، هه روه ها هه ر به ندرکراویک هه ر داواکاریه کی هه بېنده توانیتله ریگیای ئیداره ی به ندیخانه، داواکاری گشتی، که سوکاری کاتیک سهردانی ده که ن یاخود له ریگیای ریکخراوه کانی تابیه ت به مافی زېندانیان وه ک ریکخراوی خاچی سووری نپوده وه تبه رزی بکاته وه.

بېنگومان ھەر دانپېدانانېك كه له ژېړ ئه شكه نجه درابېت پهنده كرېته وه و بكه ره كانى دوو چارى سزاي ياسايى ده كرېنه وه. "

رېكخه رى پاسپارده نيوده و له تيه كان نيگه رانى خوې پشاندا سه بارهت به و چاره نووسه نادياره رى تاوان باره كانى داعش له دواى نازاد بوونيان له گرتوو خانه كانى هه رېم تووشى دېن، و گوتى " هه لويسته دلسوزه كه رېكخه روى (هيومان رايټس ووتچ) سه بارهت بهم پرسه بهرز ده رخيښين. ده زانين كه به ندى كراوه كان دواى نازاد بوونيان له شوېنه كانى ترى عېراق مه ترسى دوو باره دادگايي كړدنه وه يان له سهره. حكومه تى هه رېم هه ردهم ئاماده يه قوربان يه كان له خوېگرېت و دژى راپيچكړدنه وه رى زوره ملييه. "

د. ديندار زېبارى جه ختى كرده وه كه " حكومه تى هه رېم ته واو پابه نده به ياسا و به نده كانى (نه ته وه يه كگرتوو ه كان) و په يمان نامه نيوده و له تيه كانى تر له پرسى مافه كانى مرؤف. هه روه ها، حكومه تى هه رېم ئه وه له بهر چاوده گرېت كه ها ولايتيانى هه رېم و پي كه اته كانى تر، خو يان قوربانى راپيچكړدنه وه رى زورملى بوونه و يادگار يه كى تالپان له گهل هه يه، بويه ئه م په فتارانه به يه كجاري پهنده كاته وه و به رده وام ده بېت له دابى نكردى شوېنى مانه وه و هاوكارى و په روه رده بو ئاواره و په نابره كان، به هه ماهه نكي له گهل رېكخه راوه نيوده و له تيه كان. "

له كوتايى ليدوانه كه يدا، رېكخه رى پاسپارده نيوده و له تيه كانى حكومه تى هه رېم رايگه ياند كه " ئه و كه سانه رى كه ته مه نيان له ۱۸ سال كه متره و گومان يان ليدنه كرېت پي شتر په يوه ندييان به داعشه وه هه بوو بېت، ئه وا وه ك قوربانى ده ستى داعش مامه له يان له گهل ده كرېت نه وه ك تاوانبار. ئه و مي ردمندا لانه هه مان مافى راگيراوانى ديكه يان هه يه وه ك بوونى پاريزه ر، به لام ئه گه ر نه يتوانى ئه وا له سهر دادگا پيويسته پاريزه رى بو دابىن بكات و له م رووه وه رېكخه روى يونيسيف بهم دواييه پاريزه ريكي راسپاردووه بو به دوا د اچوونى كه يسه كانى راگيراوان له چاكسازى هه ولير و لايه نه په يوه نديداره كان هاوكاريه كى زورى ئه و پاريزه ر ده كهن و بهم دواييه شهش له گيراوان له ريگاي پاريزه ر كه وه نازاد كراون، هه روه ها ده توانن په يوه ندى به كه سو كاريانه وه بكهن به شيويه كى ئاسايى. "